

Національний заповідник «Хортиця»
Запорізьке наукове товариство імені Я. Новицького.

Резолюція

ХІІ науково-практичної конференції
«ІСТОРІЯ ЗАПОРОЗЬКОГО КОЗАЦТВА В ПАМ'ЯТКАХ ТА
МУЗЕЙНІЙ ПРАКТИЦІ» (28–29 листопада 2024 р.)

У роботі конференції взяв участь 81 учасник з 27 академічних, науково-дослідницьких, культурно-просвітницьких та музейних установ України та Польщі. Було зроблено 50 доповідей. Вони були присвячені актуальним питанням історії запорозького козацтва, музейної справи, пам'яткоохоронної діяльності, проблемам порятунку об'єктів культурної спадщини на територіях, які постраждали внаслідок ведення бойових дій та руйнації Каховської ГЕС, а також впливу воєнної агресії на природні комплекси заповідника. Вони засвідчили, що в умовах повномасштабної агресії РФ підвищується актуальність досліджень історії запорозького козацтва, як унікального соціокультурного явища української історії, а також давніх пам'яток Півдня. Це є потужною інформаційною базою для реконструкції цивілізаційних процесів давнини, освоєння Нижнього Подніпров'я в середньовіччя та козацьку добу, формування тут традицій українського державотворення.

За результатами роботи учасників конференції пропонується:

1. Схвалити основні положення доповідей, визначити їх високий професійний рівень, практичне значення та рекомендувати подані матеріали для оприлюднення у науковому виданні Національного заповідника «Хортиця».

2. Вважати проблематику значення історії запорозького козацтва однією з найбільш актуальних для дослідження української ідентичності, витоків самоорганізації українського народу, становлення української політичної

нації, традицій державотворення та військового мистецтва, вдосконалення сучасної правової системи України.

3. Спрямувати наукові дослідження ролі та значення запорозького козацтва в історії України, пам'яток історії, археології та природи в практичну площину експозиційної, фондової, пам'яткоохоронної та просвітницької роботи. Визначити пріоритетними для подальшого впровадження проєкти з реекспозиції Музею історії запорозького козацтва; дослідження об'єктів культурної спадщини та природного середовища, що знаходяться на територіях, що зазнали впливу руйнування Каховської ГЕС внаслідок військової агресії.

4. Враховуючи участь Національного заповідника «Хортиця» в роботі міжвідомчого Координаційного центру із збереження культурної спадщини та культурних цінностей на територіях, що постраждали внаслідок руйнування Каховської ГЕС, рекомендувати організаціям та закладам задіяним в обстеженні вказаної території, в тому числі установам культури, освіти та адміністраціям різного рівня, оперативно інформувати заповідник щодо проведених досліджень та виявлених предметів на вказаних територіях. Це необхідно для систематизації, упорядкування та аналізу інформації, налагодження моніторингу стану об'єктів культурної спадщини, організації та проведення первинного обстеження новоутворених мілин та суходолів Каховського водосховища, підводних пам'яток, їх дослідження, реставрації та музеєфікації.

5. Рекомендувати Національному заповіднику «Хортиця» ініціювати розгляд питань щодо впровадження заходів зменшення кількості історично не притаманних запорізькому регіону агресивних видів рослин та розробки планів протипожежного впорядкування території на ділянках впливу руйнування дамби Каховської ГЕС.

6. Враховуючи координацію заходів з моніторингу об'єктів культурної спадщини та співпрацю заповідника з організаціями, що займаються проведенням досліджень екологічних процесів на території змілілого

водосховища звернутися до органів державної влади з пропозицією визначити Національний заповідник «Хортиця» координуючою установою зі збору інформації природничого моніторингу даної території.